DZIAŁ VI
RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
   a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
   b) pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie,
   c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów;
5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorcy mienia.
Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które

CHAPTER VI
LABOUR MARKET

General notes

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
2) employers and own-account workers, i.e.:
   a) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
   b) persons employed on private farms in agriculture,
   c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
3) outworkers;
4) agents;
5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared

oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 grudnia. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

7. W tabl. 1 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

8. Dane w tabl. 1–7 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze

that the given workplace is their main workplace.

3. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

1) **the employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

5. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

6. Data grouped according to sections were compiled using **the enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 December. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

7. In table 1 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables – by seat of enterprise (unit).

8. Data in tables 1–7 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organisations, employers organisations, economic and professional local government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

9. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees according to the main job, since 2009 including seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the em-

wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

ployee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed period to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (Dz. U. z 2020 poz. 1409), określane są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczące się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- **długotrwale bezrobotni** są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2020 item 1409), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school as well as those studying at the stage II sectoral vocational school and post-secondary school, providing full-time, evening or weekend education) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The unemployed persons with a specific situation on the labour market:

- **the long term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over

ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy,

- **bezrobotni do 25 roku życia** są to osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r., były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat,
- **bezrobotni powyżej 50 roku życia** są to osoby, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 rok życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 lat,
- **bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** są to osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

4. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2020, poz. 1409).

12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship on a job occupational training of adults in the workplace,

- **the unemployed aged up to 25 years** are persons who were under 25 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged less than 25 in the calendar year,
- **the unemployed over 50 years old** are persons who were over 50 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged at least 50 years in the calendar year,
- **the unemployed without occupational qualifications** are persons who do not have qualifications for performing any occupation confirmed by a diploma, certificate, certificate issued by a training institution or any other document entitling them to perform an occupation. Since November 2005 it also concerns persons with general secondary education.

3. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

4. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to the Act of 20 April 2004 Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 202020 item 1409).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze ”Statystycznej karty wypadku” (Z-KW).

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data do not include accidents at work on private farms in agriculture.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report” (Z-KW).

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

1) w czasie podróży służbowej;
2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlements to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

1) during a business trip;
2) during a training within the scope of common self-defence;
3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
3) exercising a mandate of a Deputy or Senator who receives a salary;
4) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;

8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy grupowane są zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 grudnia, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie;

9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
10) serving supplementary forms of military service;
11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.a., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-modes of injuries have been grouped according to the Eurostat recommendations.

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 employed persons. The ratio was calculated using the average number of employed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 December, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e.,** with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

1) data concern persons employed in local units which have more than 9 persons included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage,

przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanego: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do przeliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje statystyczne" – „Wypadki przy pracy" oraz „Warunki pracy".

waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;

3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Pracujący
Employment

TABL. 1 (47). **PRACUJĄCY[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym kobiety Of which females	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2010	284733	143358	**T O T A L**
	2015	312109	163002	
	2019	367324	192016	
	2020	**365196**	**191559**	
sektor publiczny		102915	67413	public sector
sektor prywatny		262281	124146	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		315	150	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		44488	13477	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		37462	11731	of which manufacturing
Budownictwo		20466	2956	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]		53890	30203	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa		14031	4453	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]		9178	5712	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja		35281	13617	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		16538	10039	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]		4533	2693	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		40445	23392	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]		26045	12469	Administrative and support service activities
Edukacja		44770	31070	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		28427	23401	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5418	3316	Arts, entertainment and recreation

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons and persons employed on private farms in agriculture.

TABL. 2 (48). **PRACUJĄCY[a] WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS[a] BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym Of which: zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2010	320481	317898	2004	**T O T A L**
	2015	333023	330785	1675	
	2019	358239	356210	1673	
	2020	**350483**	**349065**	**1412**	
sektor publiczny		98963	98963	–	public sector
sektor prywatny		251520	250102	1412	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		632	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		53990	53707	278	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		40319	40039	275	of which manufacturing
Budownictwo		19790	19596	193	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]		50424	50072	352	Trade, repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa		13085	13021	64	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]		7229	7078	151	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja		27675	27659	16	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10290	10287	3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]		4097	4086	11	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		38056	37968	88	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]		21735	21691	44	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		22433	.	.	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		45196	45077	119	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		29311	29258	53	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5283	5275	8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		1257	1235	22	Other service activities

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115, według siedziby jednostki.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115, by seat of unit.

TABL. 3 (49). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE[a] WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT[a] BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**306898**	**306854**	**332507**	**322735**	**T O T A L**
sektor publiczny	101565	90846	92970	93535	public sector
sektor prywatny	205333	216008	239538	229199	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	878	810	740	631	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	53893	53348	53130	51045	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	40665	40616	40092	37704	of which manufacturing
Budownictwo	21082	16692	17414	17092	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	65624	64167	55174	46672	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	7671	8244	11112	11122	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	7741	7695	8239	6376	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	10888	14250	23084	25486	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14871	8970	9072	9457	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	3830	3665	3375	3267	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15878	21312	31887	34990	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	17374	15099	21876	20098	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19922	21163	21185	21272	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	37545	37653	41301	41812	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23036	28040	28765	27310	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5348	4764	5050	5069	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1316	984	1102	1035	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad, see general notes, item 8 on page 115.

TABL. 4 (50). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni[b] Full-time employees[b]		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M 2010	289430	147295	28468	18890	**T O T A L**
2015	298775	157267	32010	21881	
2019	328862	171496	27348	17649	
2020	**319878**	**164738**	**29187**	**18983**	
sektor publiczny	91090	61477	7873	5379	public sector
sektor prywatny	228788	103261	21314	13604	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	584	198	40	28	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	52366	15781	1341	700	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	38788	13522	1251	646	of which manufacturing
Budownictwo	18656	2356	940	275	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	44582	24367	5490	4178	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	11041	4091	.	.	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	5126	3332	1952	1157	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	25729	9802	1930	789	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9610	6216	.	.	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	3109	1708	977	700	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36358	20156	1610	1108	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	19429	8913	2262	1078	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21943	15262	488	341	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	38797	26808	6280	4379	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	26678	22166	2580	2001	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4815	2945	460	303	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1055	637	180	117	Other service activities

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115, według siedziby jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit. b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 5 (51). **PRZYJĘCIA DO PRACY**[a]
HIRES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number: kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychowawczych persons returning from child-care leaves	Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
OGÓŁEM TOTAL	2010	68656	33381	9603	35687	1824	23,9
	2015	70768	33867	10252	41247	1279	23,6
	2019	83658	40793	11663	53530	1381	25,6
	2020	**65339**	**31003**	**9057**	**45175**	**1258**	**19,8**
sektor publiczny public sector		9585	6626	1746	6180	339	10,3
sektor prywatny private sector		55754	24377	7311	38995	919	23,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		75	26	11	.	.	12,5
Przemysł Industry		7650	2208	885	5138	119	14,2
w tym of which							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		6474	1978	729	4295	109	16,0
Budownictwo Construction		4714	457	338	3206	6	25,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		9272	5212	1445	5877	.	17,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3027	940	201	.	20	28,3
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		1891	1143	170	1136	20	26,5
Informacja i komunikacja Information and communication		6025	2377	897	4218	102	24,1

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki.

a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit.

TABL. 5 (51). **PRZYJĘCIA DO PRACY[a] (dok.)**
HIRES[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychowawczych persons returning from child-care leaves	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	2130	1181	248	1704	55	22,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... Real estate activities	542	260	33	420	5	17,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	8192	4379	1631	5353	269	23,0
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... Administrative and support service activities	10673	4402	1029	8992	29	49,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	1713	1123	280	1034	128	7,2
Edukacja ..... Education	4343	3312	454	2709	114	11,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities	4375	3544	1335	2642	106	17,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	516	307	70	338	9	10,6
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	201	132	30	91	6	18,0

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki.

a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit.

TABL. 6 (52). **ZWOLNIENIA Z PRACY[a]**
TERMINATIONS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitacji retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	korzystający z urlopów wychowawczych taking child-care leaves	
				przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
OGÓŁEM TOTAL	2010	59038	28379	11309	6381	2121	2361	20,3
	2015	72640	34715	9569	11168	2716	978	22,4
	2019	80754	41395	6852	15831	3476	1363	24,7
	2020	**66272**	**32305**	**8696**	**11533**	**3510**	**1373**	**20,0**
sektor publiczny public sector		8775	5917	424	923	1959	459	9,2
sektor prywatny private sector		57497	26388	8272	10610	1551	914	24,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		88	30	.	5	.	.	14,7
Przemysł Industry		8143	2489	1376	1319	721	159	15,1
w tym of which								
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		7310	2350	1324	1245	377	145	18,0
Budownictwo Construction		4741	387	335	481	191	13	25,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		12773	7894	2347	1925	228	142	24,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		2426	771	312	298	.	.	22,3
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		2936	1836	750	328	53	33	41,1
Informacja i komunikacja Information and communication		4759	1794	529	1992	17	95	19,0

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki.

a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit.

TABL. 6 (52). **ZWOLNIENIA Z PRACY[a] (dok.)**
TERMINATIONS[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitacji retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	korzystający z urlopów wychowawczych taking child-care leaves	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	1961	1186	.	533	70	64	21,0
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... Real estate activities	468	254	37	98	75	6	14,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	5918	3126	1011	2271	79	285	16,4
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... Administrative and support service activities	12543	5437	1241	1017	137	18	57,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	1688	1171	59	171	599	131	7,1
Edukacja ..... Education	3823	2846	174	359	677	182	9,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	3297	2657	97	608	430	161	12,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	502	304	38	95	103	18	10,1
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	206	123	12	33	11	3	18,7

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki.

a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit.

TABL. 7 (53). **ABSOLWENCI UCZELNI, SZKÓŁ ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY[a]**

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci Of total number – graduates of			
				uczelni[b] higher education institutions	policealnych i średnich szkół zawodowych post-secondary and secondary vocational schools	liceów ogólnokształcących general secondary schools	zasadniczych szkół zawodowych/branżowych I stopnia basic vocational schools/stage I sectoral vocational
OGÓŁEM TOTAL	2010	7166	3645	3415	1637	1162	952
	2015	6099	3024	4161	809	646	483
	2019	7799	4107	5010	1029	1186	574
	2020	**5083**	**2646**	**3240**	**664**	**664**	**515**
sektor publiczny public sector		1194	792	972	99	66	57
sektor prywatny private sector		3889	1854	2268	565	598	458
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		6	.	.	–	.	–
Przemysł Industry		500	140	181	157	37	125
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		359	118	135	109	27	88
Budownictwo Construction		201	23	54	29	13	105
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		619	388	189	188	180	62
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		124	68	21	55	40	8
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		54	33	9	19	16	10
Informacja i komunikacja Information and communication		714	233	.	11	.	–

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki. b Do 2017 r. szkoły wyższe.

a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit. b By 2017, higher education institutions.

TABL. 7 (53). **ABSOLWENCI UCZELNI, SZKÓŁ ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY[a] (dok.)**

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci Of total number – graduates of			
			uczelni[b] higher education institutions	policealnych i średnich szkół zawodowych post-secondary and secondary vocational schools	liceów ogólnokształcących general secondary schools	zasadniczych szkół zawodowych/branżowych I stopnia basic vocational schools/stage I sectoral vocational
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	233	158	161	.	27	.
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... Real estate activities	20	13	15	.	.	.
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	1032	550	834	.	137	.
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... Administrative and support service activities	314	132	103	15	23	173
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	253	155	168	46	.	.
Edukacja ..... Education	285	204	261	.	13	.
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities	672	515	622	28	4	18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	53	30	42	4	7	–

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 115; według siedziby jednostki. b Do 2017 r. szkoły wyższe.

a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 115; by seat of unit. b By 2017, higher education institutions.

Bezrobocie
Unemployment

TABL. 8 (54). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH					IN ABSOLUTE NUMBERS
Bezrobotni zarejestrowani	18722	19607	9899	15713	Registered unemployed persons
mężczyźni	9165	9869	4885	7988	men
kobiety	9557	9738	5014	7725	women
Oferty pracy	975	1167	1601	1281	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	19	17	6	12	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH					IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS
Dotychczas niepracujący	21,5	14,5	14,5	15,8	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5,0	6,9	4,2	5,3	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,7	12,7	15,6	16,6	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	26,9	42,8	37,6	32,2	Out of job for longer than 1 year
		W %			IN %
Stopa bezrobocia rejestrowanego[a]	4,7	4,4	2,0	3,1	Registered unemployment rate[a]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 117.
Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
a See general notes, item 3 on page 117.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 9 (55). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**15681**	**16357**	**7721**	**11562**	**T O T A L**
z liczby ogółem:					of total number:
Do 30 roku życia	.	4243	1765	3273	Up to the age of 30

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 116.
a See general notes, item 2 on page 116.

TABL. 9 (55). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY[a] (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET[a] (cont.)
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M (dok.)					**T O T A L (cont.)**
z liczby ogółem (dok.):					of total number (cont.):
Długotrwale bezrobotni[b]	6317	10751	4591	6208	Long-term unemployed[b]
Powyżej 50 roku życia	4893	6430	3206	4380	Over the age of 50
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	1859	1189	1607	With at least one child up to the age of 6
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	.	6	4	8	With at least one disabled child up to the age of 18
Niepełnosprawni	1434	1677	866	942	Disabled persons

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 116. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.
Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
a See general notes, item 2 on page 116. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training.
S o u r c e: data of the Ministry of Development, Labour and Technology.

TABL. 10 (56). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI[a]**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	**32376**	**24999**	**16570**	**17805**	**Newly registered unemployed persons**
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	15854	12262	8080	8804	Women
Dotychczas niepracujący	9358	3986	2876	2743	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1090	1471	522	1052	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	**29675**	**27340**	**18138**	**11991**	**Persons removed from unemployment rolls**
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	14077	13381	9026	6093	Women
Z tytułu podjęcia pracy	11695	14218	7938	8176	Received jobs

a W ciągu roku.
Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
a During the year.
S o u r c e: data of the Ministry of Development, Labour and Technology.

TABL. 11 (57). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	**18722**	**19607**	**9899**	**15713**	**TOTAL**
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
24 lata i mniej	2593	1588	579	1318	24 and less
25–34	5928	5236	2508	4091	25–34
35–44	3468	4531	2552	4209	35–44
45–54	4296	3994	2091	3224	45–54
55 lat i więcej	2437	4258	2169	2871	55 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	4441	4891	3090	4393	Tertiary
Policealne oraz średnie zawodowe	4462	4332	2057	3134	Post-secondary as well as vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	2238	2299	1213	2063	General secondary
Zasadnicze zawodowe/branżowe	3563	3358	1360	2262	Basic vocational or basic sectoral vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	4018	4727	2179	3861	Lower secondary, primary and incomplete primary
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY[ab] BY DURATION OF UNEMPLOYMENT[ab]					
3 miesiące i mniej	5992	5274	3147	4192	3 months and less
3–6	3632	2609	1502	2401	3–6
6–12	4059	3337	1531	4053	6–12
12–24	3182	3479	1400	2434	12–24
Powyżej 24 miesięcy	1857	4908	2319	2633	More than 24 months
WEDŁUG STAŻU PRACY[b] BY WORK SENIORITY[b]					
Bez stażu pracy	4030	2844	1436	2477	No work seniority
Ze stażem pracy:					With work seniority:
1 rok i mniej	2038	3583	1804	3028	1 year and less
1–5	3559	3553	2024	3397	1–5
5–10	2676	2940	1555	2373	5–10
10–20	2761	3084	1548	2297	10–20
20–30	2822	2781	1137	1621	20–30
powyżej 30 lat	836	822	395	520	more than 30 years

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.
Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.
S o u r c e: data of the Ministry of Development, Labour and Technology.

TABL. 12 (58). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU[a]**

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	54	211	104	14	undertook employment in intervention works
w tym kobiety	15	123	78	11	of which women
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	107	68	6	1	undertook employment in public works
w tym kobiety	74	30	4	–	of which women
rozpoczęli szkolenie	1977	515	222	48	started training
w tym kobiety	837	199	80	18	of which women
rozpoczęli prace społecznie użyteczne	450	526	197	161	started social useful works
w tym kobiety	217	231	81	61	of which women

a W ciągu roku.
Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.
a During the year.
S o u r c e: data of the Ministry of Development, Labour and Technology.

TABL. 13 (59). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY[a]**

LABOUR FUND EXPENDITURES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020		SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	**65468,1**	**64941,2**	**40509,3**	**509193,5**	**100,0**	**T O T A L**
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	39761,9	33905,1	18892,5	26931,6	5,3	Unemployment benefits
Program na rzecz promocji zatrudnienia	22732,9	27475,4	18743,9	479064,0	94,1	Programs for promoting employment
w tym:						of which:
Szkolenia	3823,1	1515,0	985,4	218,5	0,0	Trainings
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	8442,8	11657,5	7758,9	4488,8	0,9	Resources on undertaking economic activity
Roboty publiczne	592,5	690,2	29,2	21,5	0,0	Public works
Prace interwencyjne	244,4	1718,7	314,8	276,0	0,1	Intervention works
Stypendia za okres stażu	8267,7	8142,1	4656,8	2708,3	0,5	Scholarships for internship period
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	704,4	1940,9	1177,7	307,0	0,1	Refunds of costs of furnishings and adjustments of work posts
Refundacja wynagrodzeń osób do 30 roku życia	.	.	.	.	.	Refunds of wages and salaries of persons up to 30 years of age
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	.	1154,9	3114,6	4121,9	0,8	National Training Fund
Inne instrumenty rynku pracy	.	63,0	.	466278,1	91,6	Other labour market measures

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 117.
Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.
a See general notes, item 4 on page 117.
S o u r c e: data of the Voivodship Labour Office in Kraków.

Warunki pracy
Work conditions

TABL. 14 (60). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY[a]**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**2206**	**2144**	**1500**	**T O T A L**
w wypadkach:				in accidents:
śmiertelnych	3	2	5	fatal
ciężkich	5	9	9	serious
z innym skutkiem	2198	2133	1486	with other effect
Liczba dni niezdolności do pracy:				Number of days of an inability to work:
ogółem	86120	81557	61105	total
na jednego poszkodowanego[b] ...	39	38	41	per person injured[b]

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz liczby dni niezdolności do pracy dla tych osób.
a Registered in a given year; excluding private farms in agriculture. b Excluding persons injured in fatal accidents and number of days of an inability to work for these persons.

TABL. 15 (61). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYEES EXPOSED TO RISK FACTORS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**13054**	**8484**	**8816**	**T O T A L**
w tym kobiety	2873	904	1157	of which women
w tym przez jedną grupę czynników	10518	7011	5808	of which one group of factors
Zagrożenie:				Risks:
związane:				arising from:
ze środowiskiem pracy	4805	4555	5357	work environment
w tym przez jedną grupę czynników	4013	3653	3256	of which one group of factors
z uciążliwością pracy	5809	2444	1846	strenuous work
w tym przez jedną grupę czynników	4251	1952	1242	of which one group of factors
czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi ...	2440	1485	1613	mechanical factors associated with particularly dangerous machinery
w tym przez jedną grupę czynników	2254	1406	1310	of which one group of factors

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Employees listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workstation; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 16 (62). **ZATRUDNIENI[a] W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYEES[a] EXPOSED TO PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	SPECIFICATION
	osobozagrożenia threats per capita			
Zagrożenie związane ze środowiskiem pracy	5415	5015	6151	Risks arising from work environment
w tym:				of which:
substancje chemiczne	294	85	186	chemicals
pyły przemysłowe	398	367	529	industrial dusts
hałas	3095	3002	3704	noise
wibracje	372	316	299	vibrations
mikroklimat gorący	174	216	157	hot microclimate
mikroklimat zimny	354	159	102	cold microclimate
Zagrożenie związane z uciążliwością pracy	6066	2564	1947	Risks arising from strenuous work
w tym niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	1033	316	207	of which insufficient lighting of workstations
Zagrożenie z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2479	1485	1618	Risks arising from mechanical factors associated with particularly dangerous machinery

a Liczeni tyle razy, na ile czynników szkodliwych są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 119.
a Employees listed accordingly to the number of risk factors to which they are exposed; data concern entities employing more than 9 persons, see general notes, item 7 on page 119.

TABL. 17 (63). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, NA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYEES ON WORKSTATIIONS FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	SPECIFICATION
	na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 paid employees in units covered by the survey			
Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	511,4	359,4	471,1	Evaluation of occupational risk
Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	286,1	122,4	247,7	Elimination or limitation of occupational risk
Środki stosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego:				Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk:
techniczne	205,2	61,7	149,7	technical
organizacyjne	219,4	71,0	188,1	organisational
ochrony indywidualnej	201,1	86,3	151,1	of individual protection

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 119.
a Data concern entities employing more than 9 persons; see general notes, item 7 on page 119.